

Handläggare
Susanna Juvas
Telefon: 08 508 03 000**Till**
Spånga- Tensta Stadsdelsnämnd

Svar på remiss om revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.
2. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Per Kjellander
StadsdelsdirektörAbdi-Nur Isse
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått remiss om ”Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd”, diarienummer 150.2129/2016. Riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd syftar till att uppnå likabehandling i staden gällande nivåer för ekonomiskt bistånd samt vilka krav som socialtjänsten ställer på den enskilde och vilka insatser som erbjuds.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till de föreslagna förändringarna, exempelvis inarbetningen av verktyget barnkonsekvensanalys som förenklar implementeringen i verksamheten. Förvaltningen önskar att staden följer kostnaderna för papperslösa samt samverkar med försäkringskassan för att säkerställa att samordning av rehabiliteringsinsatser för sjukskrivna sker. Vidare önskar förvaltningen att ett avsnitt om kommunala aktivitetsansvaret skrivs in i riktlinjerna.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått remiss om ”Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd”, diarienummer 150.2129/2016. Yttrande begärs av samtliga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsförvaltningen, stadsledningskontoret med flera senast den 1 september 2017.

Socialförvaltningen har behandlat ärendet i tjänsteutlåtande med diarienummer 3.1.1-596/2015. Socialnämnden har i december fattat beslut om förslag till revidering.

Riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd syftar till att uppnå likabehandling i staden gällande nivåer för ekonomiskt bistånd samt vilka krav som socialtjänsten ställer på den enskilde och vilka insatser som erbjuds. Riktlinjerna innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och utgår från lagstiftning, rättspraxis och beslut om tillämpning kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Nuvarande riktlinjer beslutades av kommunfullmäktige 5 maj 2014.

Ärendet

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått remiss om ”Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd”, diarienummer 150.2129/2016.

Socialförvaltningen har gjort en översyn och revidering av riktlinjerna med anledning av uppdrag i budget 2015, 2016 och 2017 samt utifrån förändringar i lagstiftning och rättspraxis. Vidare har riktlinjerna reviderats så att hänvisningar görs till andra dokument som Socialstyrelsens föreskrifter och handböcker för att undvika samma skrivningar i två dokument.

Nedan beskrivs kortfattat förändringarna med sidhänvisningar i de föreslagna riktlinjerna;

Barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser

Utifrån uppdrag i budget och det utarbetade stödmaterialet ”Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd” har avsnittet om barnperspektiv inarbetats i de föreslagna riktlinjerna. Att ha ett barnperspektiv innebär att kartlägga barnets situation och behov. Barnkonsekvensanalys förordas som ett verktyg för att uppmärksamma och analysera barns bästa vid beslut som påverkar barn. I en barnkonsekvensanalys beaktas exempelvis områden som

barns boende, barnomsorg/skola, sociala nätverk och hälsa (sidan 35-36).

Arbetslösa

Utifrån förändringarna i SoL 4 kapitlet 1§ förtydligas kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande samt de skäl som godtas för att krav inte ska ställas på att den enskilde står till arbetsmarknadens förfogande. Exempel på godtagbara skäl som anges är sjukdom i familjen samt att arbetsförhållandena inte lever upp till det som krävs för att förebygga ohälsa eller olycksfall (sidan 59).

Frånvaro

Utifrån uppdrag formulerade i budget har undantaget för föräldrar att vara lediga med sina barn inarbetats i riktlinjerna. Undantaget syftar till att uppfylla FN:s konvention om barns rättigheter. Föräldrar med barn yngre än 16 år ges möjlighet att vara lediga exempelvis från jobbtorg under fyra veckor på sommaren och ändå ha rätt till ekonomiskt bistånd. Möjlighet till arbete har fortsatt företräde framför ledighet (sidorna 60-61).

Utländska medborgare

Flera revideringar har skett i de föreslagna riktlinjerna i avsnittet utländska medborgare. Möjlighet att ge bistånd i form av riksnorm och hyreskostnad till papperslösas barn har arbetats in i syfte att ge barnen skälig levnadsnivå. Socialtjänstens ansvar för papperslösa vuxna begränsas till akut stöd. Kommunstyrelsen föreslår att definitionen papperslösa ska baseras på begreppet tredjelandsmedborgare. Inarbetning har även gjorts av lagförändringar för asylsökande vid avvisningar eller utvisning samt av den tillfälliga lagen om tidsbegränsat uppehållstillstånd. Vidare har riktlinjerna förtydligats angående ensamkommande barns inkomster från arbete. Dessa inkomster ska omfattas av jobbstimulansen, SoL 4 kapitlet 1b (sidorna 76-78 samt 73).

Personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom (rehabiliteringsprocessen)

Utifrån uppdrag i budget har en rehabiliteringsprocess utarbetats av socialnämnden och inarbetats i riktlinjerna.

Rehabiliteringsprocessen ger anvisningar för handläggning av ärenden där den sökande är sjukskriven; dag 1, dag 2-7, dag 8-27 och från andra månaden. Försäkringskassans underlag för rehabiliteringsinsatser och utredningsmallen "förutsättningar inför arbete" (FIA) (sidorna 65-70) ska användas som verktyg i rehabiliteringsarbetet.

Personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd

Då andelen personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd ökar har ett förtydligande inarbetats kring att deras behov och särskilt barnfamiljers, kan se annorlunda ut. Det kan handla om behov av bistånd för exempelvis fritid, tandvård och hemutrustning (sidan 69).

Bistånd till hyresdel

Avsnittet om hyresdel har reviderats och följer nu samma disposition som Socialstyrelsens handbok (sidorna 84-87).

Dator och internetuppkoppling

Utifrån rättspraxis har rätten till bistånd för skälig kostnad för dator och internetuppkoppling för familjer med barn i skolålder inarbetats. Kostnaderna ska vara i nivå med vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att bekosta (sidan 92).

Fritidsaktiviteter för barn

Från 2016 togs den så kallade fritidspengen bort och ersattes med en höjning av riksnormen för barn. I syfte att uppfylla FN:s barnkonvention förtydligas möjligheten att ge bistånd till lek och fritid utöver det som ingår i riksnormen. Detta avser särskilt barnfamiljer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd (sidan 93).

Sommarlovspeng

Med anledning av uppdrag i budget 2017 och FN:s barnkonvention har en skrivelse och anvisningar för sommarlovspeng förts in i riktlinjerna. Sommarlovspeng beviljas, efter prövning av bistånd för juni månad, till barn som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd (sidan 98).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen analys och kvalitet i samråd med enheten ekonomiskt bistånd inom avdelningen individ och familj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att en uppdatering av riktlinjerna sker eftersom detta förenklar implementeringen av förändringar i lag och rättspraxis i verksamheten samt säkerställer likabehandling i staden.

Förvaltningen anser att det är bra att hänvisningar till bland annat Socialstyrelsens handböcker arbetas in. Detta innebär troligtvis en ökad kunskap och användning hos personalen av dessa dokument.

Förvaltningen vill dock tillägga att användningen av hänvisningar kan försvåra arbetet med introduktion av nyanställda på de arbetsplatser där det råder stor rörlighet bland personal.

Avseende tillägget i riktlinjerna av undantag på kraven på att stå till arbetsmarknadens förfogande (sidan 59) anser förvaltningen att skrivningen är för detaljerad med anledning av socialtjänstlagens krav på individuella bedömningar.

Förvaltningen delar kommunstyrelsens tankar om att det råder osäkerhet kring hur behoven ser ut och därmed hur stora kostnaderna för de papperslösa kan bli i och med de föreslagna ändringarna. Inte minst med tanke på svårigheterna med att ställa och följa upp krav på aktivitet för papperslösa vuxna. Förvaltningen önskar att staden följer kostnaderna för papperslösa för att säkerställa att särskilt ytterstadsdelarna inte får ökade kostnader.

Avseende rehabiliteringsprocessen så anser förvaltningen att processen är ett bra stöd för arbetet med denna målgrupp. Förvaltningen vill dock påpeka att det kommer att innebära ett utökat krav på socialsekreterarna som redan i dag har en ansträngd arbetssituation. Förvaltningen önskar att staden följer kostnaderna för papperslösa samt samverkar med försäkringskassan för att säkerställa att samordning av rehabiliteringsinsatser för sjukskrivna sker. Förvaltningen önskar en modell liknande samordnad individuell plan (SIP) där berörda myndigheter tillsammans med den enskilde samverkar för att samordna insatser.

Förvaltningen är positiv till att stöd i handläggningen av bistånd för barn gällande exempelvis sommarlovspeng, fritidsaktiviteter och dator och internet samt att verktyg som barnkonsekvensanalys har arbetats in i riktlinjerna då detta underlättar implementeringen av arbetet med barns bästa inom ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen önskar att ett avsnitt om det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och ansvarsfördelningen inom KAA skrivs in i riktlinjerna alternativt att en hänvisning till dessa riktlinjer görs. I de föreslagna riktlinjerna för ekonomiskt bistånd finns enbart en skrivelse om KAA i avsnittet ”ungdomar under 21 år som går i skolan” (sidan 72).

Bilagor

1. Remiss om revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd